

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Zvezek 12.

V Trstu, 4. junija 1898.

Letnik II.

Meseca junija se praznuje god teh-le slovanskih krstnih imen :

5. Dobromil. 13. Zorica. 19. Bogdan. 22. Miloš, Demetrija. 28. Zorana.

Slovenke, dajajte svojim otrokom le slovanska krstna imena!

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

1.

Kot pater v čelico zaprt
Premišljaj sem življenje, smrt,
Da bi posvetno zabil žitje,
V molitve sem zatapljal bitje...

A Bog sam ve, kdaj in kako —
Dospela v dom je moj lahnó,
Ljubezen dušo je objela
In glavo in srcé mi vzela.

2.

Rožna lica, bele prsi
In ponosni, vitki stas —
Takšno sem si želel ljubo,
Takšno ljubo imam jaz.

Nje srcé razplamenela
Večne je ljubezni moč,
Kakor vroč je solnčni žarek,
Njen pogled tako je vroč.

Kakor v snu v objemu sladkem
Jaz s poljubi pijem strup,
Pekel, vica in nebesa
Njenih ustén je poljub!

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Zvezek 17.

V Trstu, 18. junija 1898.

Letnik II.

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

3.

Sladka ti igračica,

Ti si kakor mačica,

Ki ji krempeljci so skriti,

V mehko šapico zaviti.

Ljuba moja mačica,

Tvoja mehka tačica

Meni temno lice boža,

Da na njem vzcvetè mi roža.

Kruta moja mačica,

Jezno včasih tačica

Kazen mi zažuga strogo —

O, gorje, srcè ubogo!

4.

Roké dam v boke

In krivec za trak...

Dej, dekle: kje je

Še tak junak?»

»Naj pride deset jih,

In vse na mah

Premagam srčno,

Pomečem jih v prah!«

»Kaj vendar se bahaš,

Ti ljubec moj,

Kaj kličeš jih toliko

K sebi na boj?

»Glej, moj te pogled

Sam ukroti,

In moj ti poljubec

Vso moč zdrobi!«

kaj je otroku bolj prikladnega, nego prav iste pesmi, katere je pel narod v otroški dobi svojega razvoja! Kar je pa največ vredno, otroci se ne navadijo samo peti, ne navdušujejo se samo za ta biser-dar božji, ampak uče se negovati in ljubiti naše narodne svetinje.

Največji greh, recimo smrtni greh, je pa to, da se z otroci doma ne občuje izključno v materinskem jeziku, ampak navadno v obeh deželnih. »Kaj boš nemški govorila, K' še slovenski prav ne znaš!« pravi narodna pesen. Tako preproste besede in kako velik duh, kakšna čudovita modrost tiči v njih! Slovenski, materinski — če je materinski vselej šlovenski!? — jezik mora človek znati najprej in na podlagi tega se še-le lahko uči družega, Seveda otrok se najlažje uči jezikov, a kaj to koristi, če pa potem ne zna nobenega prav. Saj skrbe šole in drugi mogočni faktorji, sto in sto momentov deluje na to in nas sili, da se učimo poleg slovenščine še drugih jezikov, zaradi tega naj bo pa ravno obitelj tempelj, posvečen le čisti materinščini, trdnjava, kjer naj bi našla zaščito in negovanje naša sladkodoneča domača beseda. Slovan ima poseben dar za učenje jezikov, ne bojte se torej stariši, da bi se vašemu sinu kedaj slabo godilo prav radi tega, ker se ni učil družega jezika že v — povojih!

Naprej za Boga in domovino, draga slovenska mati, naravna in prva vzgojiteljica svoje dece!

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

6.

Prekrasna si, ljubica ti,
In čarobne tvoje oči!
Iz njih kot iz jasnega strela
V srce me je smrtno zadela.

»Zadela srcé je tako,
Da mi je sladkó in hudó:
Oči teh ne zabim nikoli —
Umr! bi od sreče in boli...«

»Ah, takrat brezkončno gorje
Rodile bi meni solzé,
Od njih bi oči zatemnele,
Ugasnile žarne jim strele.

»In kdo bi me ljubil potem:
Brez tebe si zmotra ne vem:
Upala bi rožna mi lica,
Ostala bi — stara devica.«

Iz njegovih besed je Ivan razvidel, da mu je profesor sicer naklonjen kakor vedno, a da mu prisoja še premalo moralne moči za tako pomembepolno doverjenost in da mu ne jemlje vse nade — za poznejše čase. Ivan ga je umel. Grenko, neprijetno čuvstvo samo-očitanja mu je napolnilo v prvem hipu srce, a takoj se je umaknilo drugemu, krepilnemu in na boj pozivajočemu čustvu za priboritev dražega bitja.

Ob slovesu je razumel tudi Kresa rahlo izraženo skrb za duševni mir ljubljene hčere. Vedel je, da se bo moral ogibati Vere, dokler ne stopi zopet z boljšim uspehom pred očeta. In sam se je čudil, da ga poslednje ni huje zadelo.

Odišel je resen, a miren in z odločnostjo v srci. (Pride še.)

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

Kaj mi praviš, ljubka moja!
Mamka tvoja se jezé,
Ker je vase zaklenilo
Drobno tvoje me srcé,

Misel se mi je zbudila,
Zbudil up se mi je ta:
Preslepila bova mamko,
Saj so dobrega srcá.

Lezi v posteljco in toži:
»Ljuba mati, blede smrt
Stopa k meni, da ponese
Hčerko si na božji vrt.

»Ni zdravila tej bolezní...
Rešil bi me morda — on!
Pride naj, prej ko zapoje
Žalostno mrtvaški zvon...«

In poslali bodo po-me
In prosili me lepó:
»Hčerko mi, gospod, rešite,
Svetlih kron Vam plačam sto!«

In z obrazom bodem resnim
Sklonil k posteljci se jaz
In objel bom tebe gorko
In poljubil ti obraz.

Ti pa bodeš zdrava vstala,
Jaz bom mamki dél tako:
»Dajte krono mi življenja,
Dajte mi v plačilo — njo!«

In odpri bodo mati
Prošnji moji vid in sluh:
»Blagoslovi vajin zakon
Oče, Sin in sveti Duh!«

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Zvezek 17.

V Trstu, 13. avgusta 1898.

Letnik II.

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

8.

Sanjalo se mi je nocoj,
Da si kraljična bila —
Prekrasna in premila,
Jaz bil sem suženj tvoj.

A oče tvoj, kralj strog in trd,
Zaznal je to ljubezen.
Dejal je nama jezen:
>Ljubav to moj končal bo srd!<

Ob tebi sem na gradu žil...
Ljubila si me verno,
Ljubezen neizmerno
Zaté sem jaz gojil.

Od tebe so ločili me,
In v samostan so te zaprli...
Vse upe nama so podrli —
Na smrt so obsodili me.

In ko položil sem glavó,
Slast čutil sreče sem bogate,
Občutil sem, kako je zate
Umreti, ljubica, sladkó...

A skrivaj...

Zvest!... Morda... hm, hm, so rekli,
Jaz pa se zavzela sem:
— Da me vara? — on? — Nikoli! —
A skrivaj verjela sem...

A skrivaj boleost neskončna
Srce mi zalila je,
A skrivaj za solzo solza
Lice mi močila je...

In otroško sklepam roki
V noči pred Porodico:
Čuvaj ljubca, čuvaj mene,
Vteši me sirotico!

Vida.

»Ne ljubim,« je odvrnil Sarmatov, »pravim ti, jaz sem jo od-slovil . . . zasramoval sem jo . . . Jaz imam tebe rad, Paša, tebe ne ostavim . . . a sedaj me pusti, golobica moja, malce zadremati, kakor vidiš, še nisem do cela okreval, in na me vsi ti nemiri silno delujejo . . .«

»Kako ga je uničila!« je šepnila Paša, ljubko božajoč z roko Sarmatove lase.

»Le spavaj!.. Jaz grem na reko, da še nekaj naberem, sladkor je spet ves pošel.«

Paša je pogledala v omarico in ponovivši »ves je pošel,« se tiho odpravila iz sobe.

Po njenem odhodu je Sarmatov zopet sedel na posteljo in si zakril lice z rokama. To kar se je sedaj godilo v njegovi duši, tega ni mogel razumeti . . .

Tako je, če pade težek kamen v sredino blatnega ribnjaka in prodere zeleno površje, ki se še dolgo potem ziblje, dokler se zopet ne vpokoji.

Sarmatov se je hotel pomiriti, hotel je dokazati samemu sebi, da pojav Valerije ne sme proizvesti nanj nikakega upliva, ker je ona izprijena ženska. Sedaj je prišla, najbrže mislé, da bode beraški prognanec, ubogi rudokop kar vnet za tako lepotico in, pozabivši vsa razžaljenja, si štel za srečo, da jo pozakoni . . . Podla ženska!

(Zvršetek pride.)

Mlada ljubezen.

Zložil E. Gangl.

9.

In drugič sem sanjal tako:

Kaj vem, kdo je naju zaklel —
Ti bila si morska roža,
Jaz bil sem golobec bel.

Ob tebi sem letal jaz
In vonje pil sem tvoje,
V bran solnčnim pekočim pramenom
Razvil sem peruti svoje.

Iz vročega srčka mi
Kipela je pesemca mehko,
Ob njenih si glaskih se
Zibala kot v plesu lahko . . .

Šumelo je pesem grozno
Ob nama zeleno morjé,
A v sreči nisva umela
Prestrašne pesmi te.

Ob morju je hodil lovec,
Pomeril je s puško name,
Končati je hotel življenje
Iz strasti, iz zlobe mi same.

In ko se izprožil je strel,
Zadel me je smrtno v srcé,
Prestrelil je mojo rožo —
Oba je zakrilo morjé . . .

10.

T i si dekle moje, Zvezdica prelepa, Žarek teh očesec Dušo mi oklepa.	Vse bogastvo moje Ti si mi mladenka, Sladka moja kupa, Kupa moja grenka.
Dušo mi oklepa Plamen njih prevročil, V srce sem zatvoril Tvoj obraz cvetoči.	Kupa moja grenka Takrat bo izpita, Kadar tvoja luč bo V črno noč zakrita.
Tvoj obraz cvetoči, Drago dekle, to je Moj edini zaklad, Vse bogastvo moje.	V črno noč zakrita Ti ne smeš umreti, Ti na dušo meni, Zvezda moja, sveti!

Hudi grad.

Piše Milan Sanjār.

(Dalje).

X.

v svoji mali, prijazni, s poezijo nedolžne deve naduhneni sobici je slonela Vera Kresova in tiho jokala. Neuspeh Ivanov pri očetu ji je težil rahlo srcé.

Po divnem cvetju njene idealne ljubezni je dahnila ostra sapa realnega življenja. Ostale so ji še nade, vendar v svoji bolesti ni našla utêhe. Neko temno, neizmerno, žalostno čuvstvo ji je légalo v razburjeno dušo, jo hladno objemalo, da je vstrepetavala kakor tanko vejevje nežnega brezja v gosti, vlažni megli, ki je krila jeseniški gaj.

Ura na mizi je s tankim, tresočim glasom naznanjala enajsto uro. Vse je spalo; tudi teta, ki jo je bila prej tolažila, je že davno utihnila v prednji sobi. A vera se ni mogla umiriti. Da bi olajšala svojo tugo, sela je k mizi in pisala Ivanu:

»Dragi!

Neznana bol mi stiska srcé. Bliža se polnoč, a jaz bedim in pišem Tebi. Od same razburjenosti me skelí glava in teta, ki so me prej mirili, so rekli, da sem blede kakor smrt. Ivan! Vem, da še ni vse izgubljeno, — in vendar plakam, a ne vem zakaj; tako čudno, hudo mi je pri srcu, vsa obupana sem in žalostna.